

Synpunkter på förslag till ny detaljplan Simrishamn 1 och Borrby 1 och 2

Simrishamn 1/Kulturmagasinet

Byggnaden på Simrishamn 1 rymmer idag Ystads museers samlingar. Verksamheten är anpassad efter de speciella förutsättningar byggnaden ger, samtidigt som den ger verksamheten en extra dimension av kulturhistoriskt stort värde.

I Kulturmagasinet finns fortfarande tydliga spår av den tid då byggnaden fungerade som stall; träpelare, originalfönster på andra våningen, rum för stallvakt, vinsch och luckor för höhantering m.m. Det finns även minnen från senare epoker i husets historia, som klotter från värnpliktiga som längtar efter muck, unik tälttork, vapenkassuner m.m. Bygger man om huset, försvinner dessa viktiga spår av en svunnen tid. Tyvärr är detta sedan länge en pågående process som redan förändrat flera av byggnaderna på Regementsområdet och de unika miljöerna är på väg att försvinna helt.

T.ex. genomgick nedervåningens exteriör redan under regementets sista tid förändringar i form av nya fönster och dörrar. En ombyggnad som innebär att fler dörr- och fönsteröppningar tas upp kommer att förvanska fasaden betydligt. Verksamheten som kulturmagasin är den bästa garanten för ett varsamt och långsiktigt användande av en mycket speciell miljö.

Ystads museers samlingar, som består av föremål från Ystads Fornminnesförening, Ystads Konstmuseum och stiftelsen Charlotte Berlins museum, flyttades till Simrishamn 1 år 2000, då med Vasallen AB som hyresvärd. När företaget skulle sälja av byggnaderna på Regementsområdet valde Ystads museer att vända sig till det kommunala Ystads Industrifastigheter för att få en långsiktig, kommunal hyresvärd. Byggnaden kom att kallas "Kulturmagasinet", ett namn som valdes även med tanke på den unika kulturmiljö som finns runt byggnaden och en långsiktig lösning med positiva effekter för såväl kulturmiljön, byggnaden och samlingarna kändes då helt rätt. De museala samlingarna kräver varsam hantering och anpassade miljöer för att inte förfaras – upprepade flyttar sliter på samlingarna.

Verksamheten består, förutom förvaltning av Ystads minnen i form av kulturhistoriska och arkeologiska samlingar, konst, fotografier och arkiv, även av utdeponering av konst till kommunens förvaltningar, utställningsbyggande för Klostret i Ystad och Ystads Konstmuseum, hjälp till intresserade forskare, journalister, författare, museikollegor m.fl. samt service till äldreboende och skolor i form av utlåning av minnes- och skollådor. Kulturmagasinet är, efter tidsbokning, öppet för besök från allmänheten. En verksamhet som med rätt resurser har alla möjligheter att utvecklas och därigenom ge liv, kulturhistorisk balans och kulturellt värdefull stabilitet åt området som står inför omfattande omgestaltning.

Öster om Kulturmagasinet finns Sandskogen, en viktig del av rekreationen för Ystadsbor och tillresta. Även den miljön kommer att påverkas av bostäder i Kulturmagasinet vilket kräver varsamhet.

Borrby 1 och 2

Regementet byggnadsminnesförklarades år 1995. Detta ändrades till enskilt byggnadsminne år 1998 när Vasallen AB tog över området. Två år senare tog Länsstyrelsen bort byggnadsminnesförklaringen eftersom förutsättningarna för områdets bevarande förändrades när militärerna lämnade platsen efter 100 år. Eftersom skyddsbestämmelserna i detaljplanen bättre ansågs tillvarata områdets kulturhistoriska värden ansåg Länsstyrelsen att detaljplanen gav ett nöjaktigt skydd och byggnadsminnet kunde tas bort. Dess kultur- och byggnadshistoriska status har dock inte nerveraderats, sägs det i kommunens tidigare planprogram. Att man nu från kommunens sida verkligen frångår detta är högst anmärkningsvärt. Att bygga bort de för regementsmiljön så viktiga öppna platserna med sina siktlinjer tyder på kortsiktighet och hänsynslöshet i förhållande till en viktig del av Ystads historia och historiska miljöer. Här har Ystad ett unikt regementsområde från första kvartalet av 1900-talet. Det finns inte många, om ens något, sådant kvar i Sverige. Det gör att Regementsområdet är intressant även för Ystads turister vilket bör vara centralt i den framtida förvaltningen.

Den öppna platsen utanför Kulturmagasinet utgör en betydelsefull del av kulturmiljön med de olika f.d. stallbyggnaderna placerade runt om. Platsen Josephssons Torg är även den viktig för kulturmiljön och inte minst för de olika skolorna i närheten som använder den. På torget planterade Planteringsvännerna en björk till minne av den björk militärerna använt som riktmärke vid uppställningar, även det ett starkt minne av områdets tid som regemente.

Som historiker, kulturhistoriker, arkitekturhistoriker, arkeologer m.m. så anser vi med vår kunskap och utbildning att Simrishamn 1, Borrby 1 och 2 m.m. utgör en viktig kulturhistorisk miljö som måste bevaras i nuvarande skick och ställer oss starkt ifrågasättande till de många gånger okänsliga förslagen i Detaljplan för Simrishamn 1 och Borrby 1 och 2 m.m. Området är en betydelsefull del av Ystads byggnads- och kulturhistoria och det enda av sitt slag som finns bevarat.

Ingela Bergils, antikvarie och Kristina Buhrgard, museiintendent

Ystads museer

Hyresgäster i Simrishamn 1